

Nõudluse hindamine 2017 – nõudluse kohandamine võrdlusest OECD andmetega

2017. aasta eriarstiabi nõudluse hindamisel võrreldi Eesti tervishoiunäitajaid OECD poolt koostatud analüüsiga riikide tervishoiunäitajatest. Võrdleva analüüsi aluseks oli OECD poolt koostatud raport „Health at a Glance 2015“, kus on toodud OECD riikide 2013. aasta kasutuse andmed. Praeguseks hetkeks on avaldamisel ka Health at a Glance 2016“ kus on andmed aastast 2014, ent kuna haigekassa poolt hinnatava nõudluse koostamise ajal ei olnud see analüüs veel ametlikult avaldatud, siis neid andmeid kasutada ei saanud.

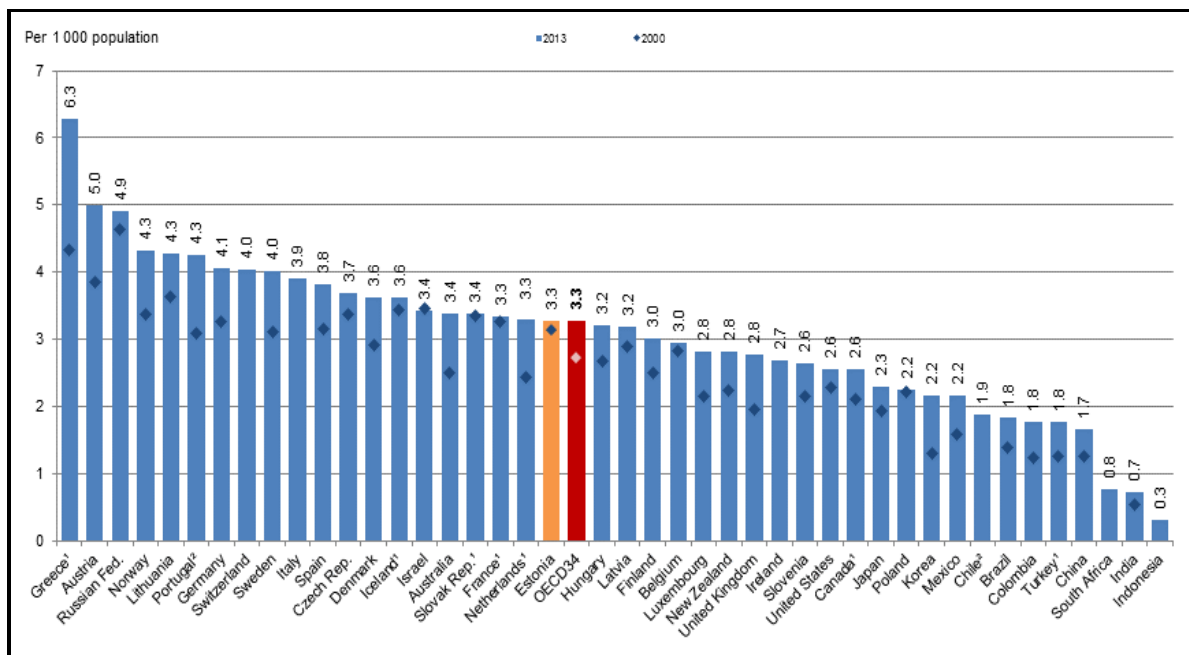
„Health at a Glance 2015“ raportist on kasutatud/analüüsitud peatükke nr 5 (tervishoiu personal) ning 6 (raviteenuste andmed).

Käesolevas dokumendis on toodud analüüs ja võrdlus Eesti ja OECD riikide tervishoiukasutuse näitajatest peamiselt eriarstiabis. Arstide arvu võrdlemisel on välja toodud ka andmed ja analüüs perearstide osas.

1. Personal

Arstide arv

Eestis on arste 1000 elaniku kohta OECD34 keskmisel tasemel. Võrreldes naaberriikidega on Eestist enam arste Norras, Leedus ja Rootsis ning vähem arste Lätis ja Soomes.

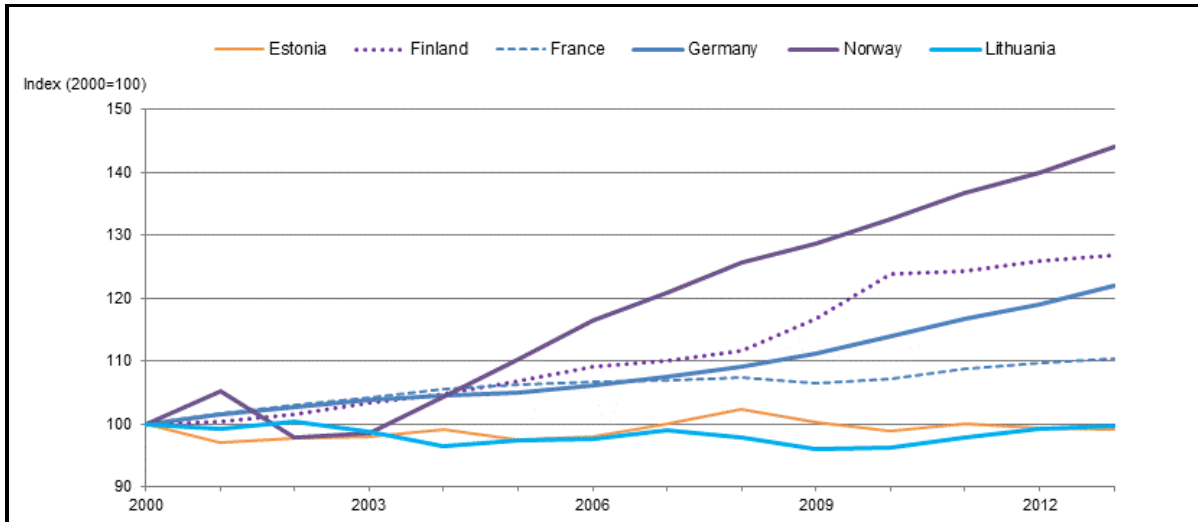

Joonis1. Praktiseerivad arstid 1000 elaniku kohta 2000. ja 2013. aastal

(Source: OECD Health Statistics 2015, <http://dx.doi.org/10.1787/health-data-en.>)

Arstide arvu muutus aastatel 2000-2013

Aastel 2000-2013 on olnud arstide kasv 1000 elaniku kohta kasvava trendiga Norras ja Soomes ning olulise muutuseta Eestis ja Leedus

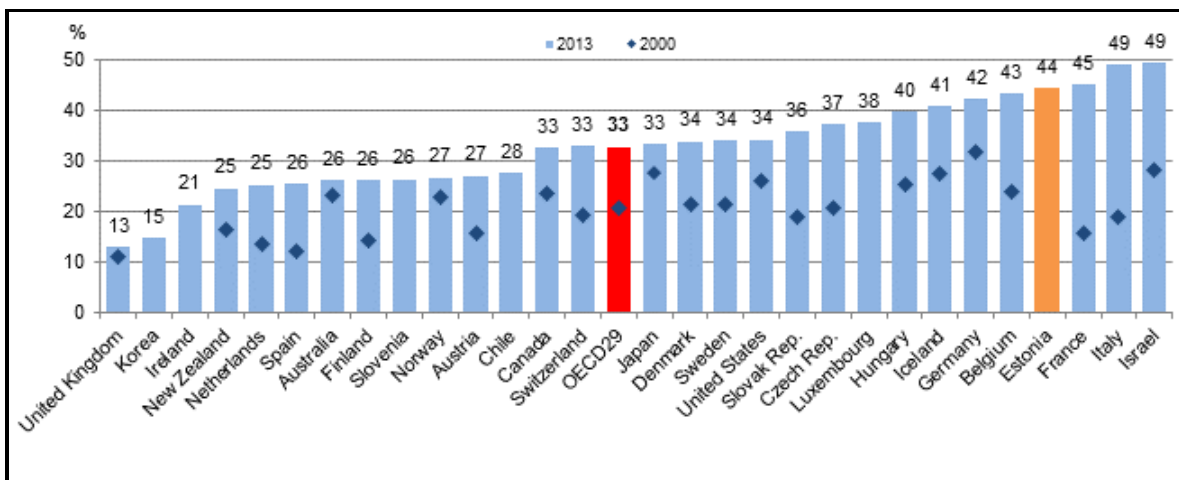
Joonis 2. Praktiseerivate arstide muutus euroopa riikides aastatel 2000-2013

(Source: OECD Health Statistics 2015, <http://dx.doi.org/10.1787/health-data-en.>)

Arstide jaotus

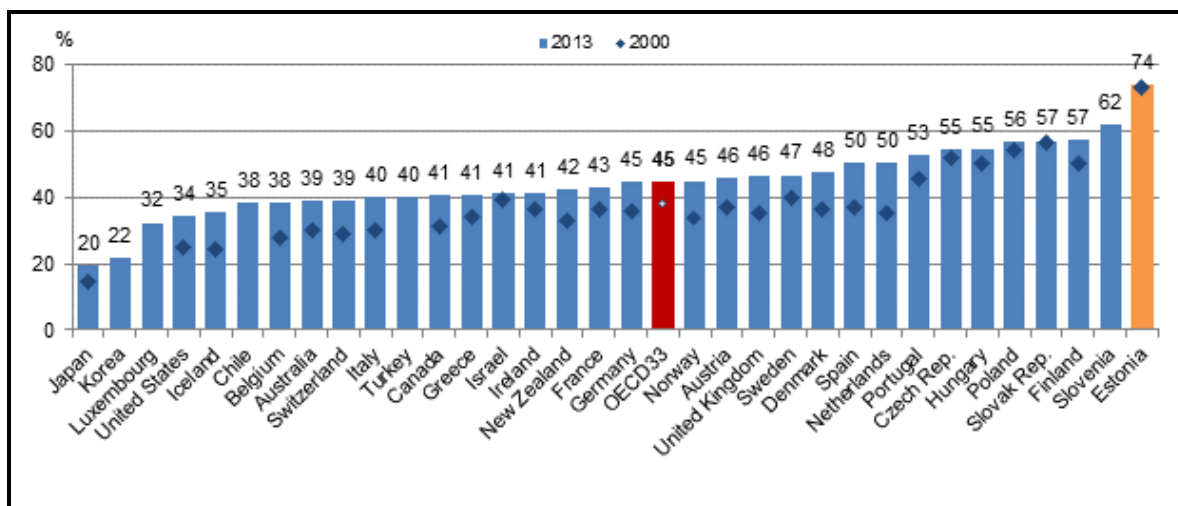
2013.aastal oli eesti arstidest:

- 44% 55 aastased või vanemad (OECD29 33%; Soome 26%; Rootsi 34%)
- 74% naised (OECD29 45%; Soome 57%; Rootsi 47%)
- 27% üldarstid (OECD29 29%; Soome 36%; Rootsi 16%)

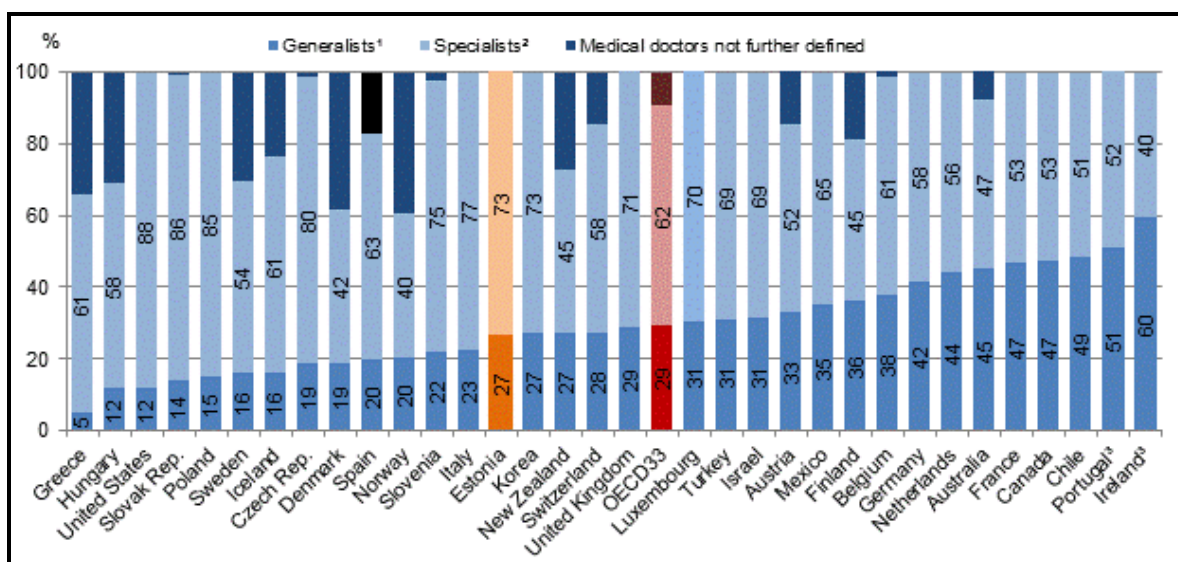
Joonis 3. 55 aastaste ja vanemate arstide osakaal 2013. aastal

(Source: OECD Health Statistics 2015, <http://dx.doi.org/10.1787/health-data-en.>)

Joonis 4. Naisarstide osakaal 2013. aastal

(Source: OECD Health Statistics 2015, <http://dx.doi.org/10.1787/health-data-en.>)

Joonis 5. Üldarstide ja eriarstide jaotus 2013. aastal

(Source: OECD Health Statistics 2015, <http://dx.doi.org/10.1787/health-data-en.>)

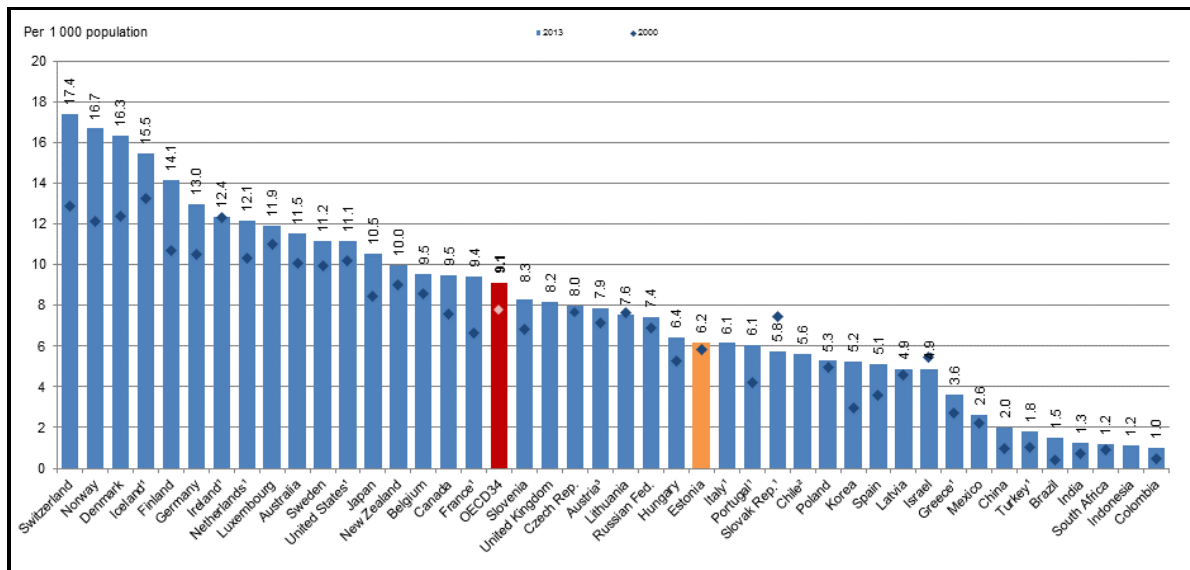
Eestis võiks olla perearste kõigest arstidest 2% enam ehk ca 86 eriarsti võiks ümber spetsialiseeruda perearstiks.

Tabel 1. arstide arv 1000 elaniku kohta, üldarstide osakaal kõikidest arstidest

näitaja 2013 OECD aruandes	arste 1000 elaniku kohta	Praxise mudelis Eesti rahvastik	arste	üldarstide osakaal %	üldarste	eriarste
Eesti	3.28	1 320 174	4 330	27%	1 169	3 161
OECD keskmisel tasemel	3.27	1 320 174	4 317	29%	1 252	3 065
erinevus OECD keskmisest 2013	0.01		13	-2%	-83	96

Võrreldes OECD keskmise näitajaga 2013.aasta kohta, on Eestis enam 55a ja vanemaid arste arvuliselt 476 (Eestis 44% ehk 1905; OECD keskmisel tasemel 33% oleks see arv 1429 ehk 476 võrra väiksem).

Meditsiiniõdede arv

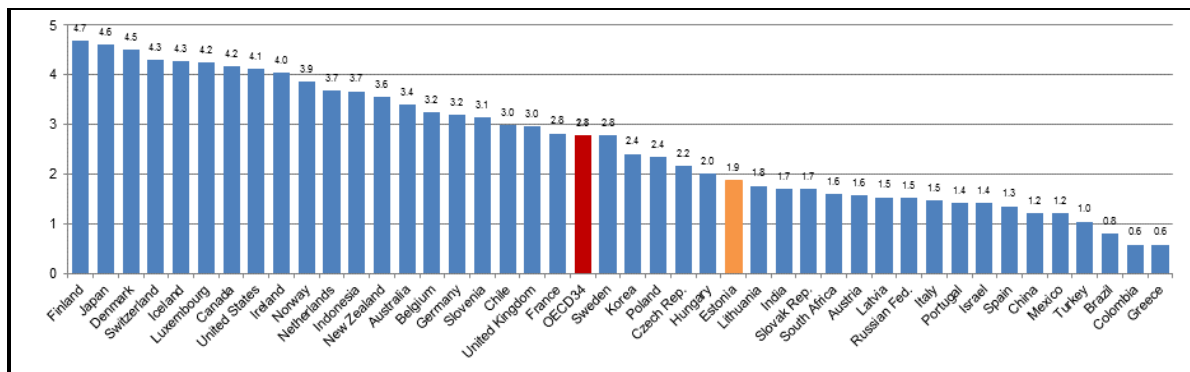

Joonis 6. Meditsiiniõdede arv 1000 elaniku kohta 2000. ja 2013. aastal

(Source: OECD Health Statistics 2015, <http://dx.doi.org/10.1787/health-data-en.>)

OECD andmetel oli 2013.aastal meditsiiniõdede arv 1000 elaniku kohta Eestis 32% keskmisest madalam (Eestis 6,2 ja OECD34 9,1). Soomega võrreldes oli Eesti näitaja madalam 56% ja Leeduga võrreldes madalam 18% ning Lätiga võrreldes kõrgem 26%.

Eestis oli 2013.aastal ühe arsti kohta 1,9 õde, mis on 32% madalam OECD34 keskmisest näitajast ja 60% madalam Soome vastavast näitajast kuid samas 7% kõrgem Leedu ja 23% Läti vastavast näitajast.

Joonis 7. Meditsiiniõdede arv arsti kohta 2013. aastal

(Source: OECD Health Statistics 2015, <http://dx.doi.org/10.1787/health-data-en.>)

Arsti vastuvõttud

Arsti vastuvõttude võrdluses on esitatud arsti esmased- ja korduvvastuvõttud, koduviisidid ja psühhiaatrilise ravimeeskonna vastuvõttud. Perearsti visiitide hulgas ei ole arvestatud telefonikontakte ja e-kirja teel konsulteerimisi.

Tabel 2. Arsti vastuvõttude arv kindlustatud isiku kohta ning kokku aastatel 2013-2015

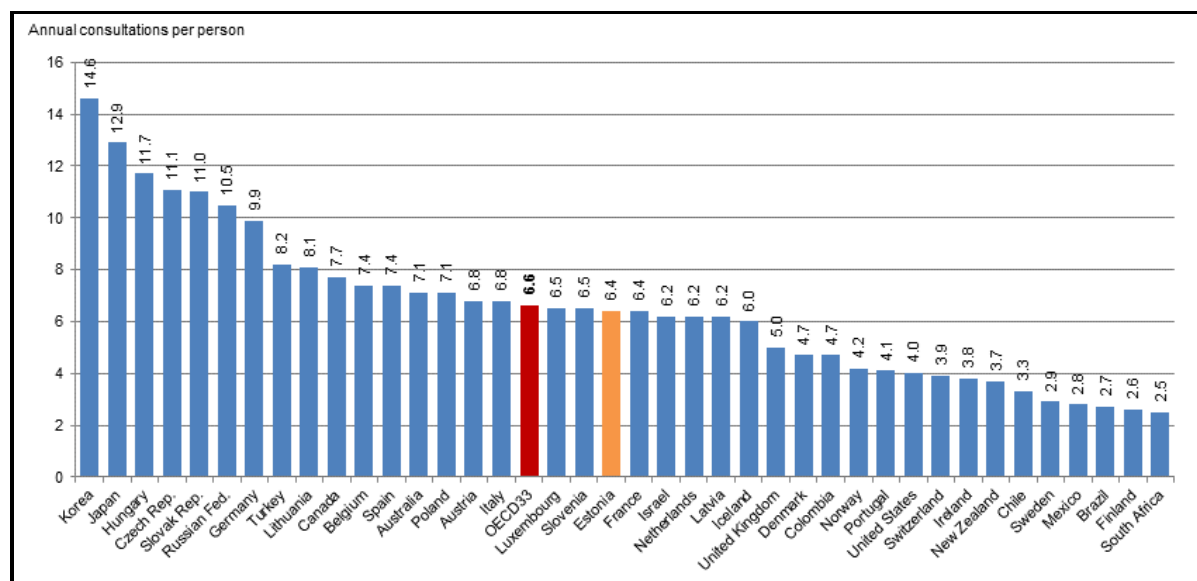
Arsti vastuvõttud 2013-2015	Arsti vastuvõttude arv kindlustatud isiku (elaniku ¹) kohta			Arsti vastuvõttude arv		
	2013	2014	2015	2013	2014	2015
Eesti kindlustatutele haigekassa eelarvest	6.1	6.2	6.2	7 530 715	7 542 573	7 602 886
Eriarstid	2.7	2.8	2.7	3 333 350	3 372 755	3 351 723
Perearstid	3.4	3.4	3.5	4 197 365	4 169 818	4 251 163
Muu rahastuse raames ¹	0.7			918 399		

Järgnevalt on toodud ülevaade arsti vastuvõttudest ühe eriarstiabi ravijuhu kohta.

Tabel 3. Arsti vastuvõttude arv ning vastuvõtte ühe eriarsti RJ kohta 2013-2015 ning prognoos 2016-2017

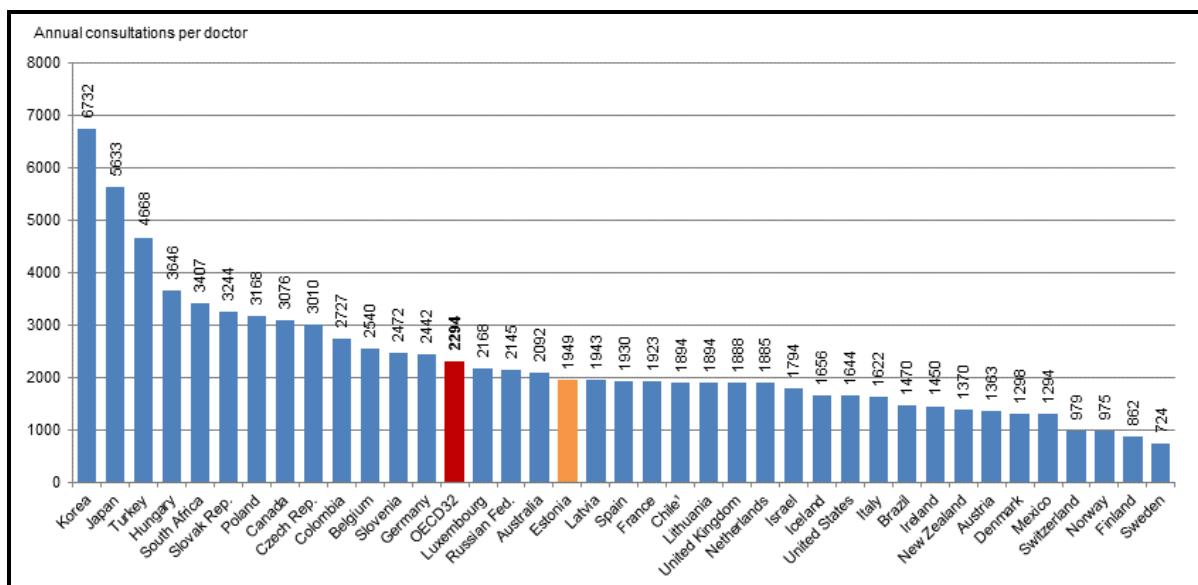
näitaja	tegelik kasutus			THT 4a prognoos	
	2013	2014	2015	2016	2017
eriarstiabi ambulatoorsed ravijuhud	2 888 112	2 971 371	2 988 958	3 049 792	3 060 204
arsti vastuvõttud	7 530 715	7 542 573	7 602 886	7 757 626	7 784 110
eriarsti vastuvõttud	3 333 350	3 372 755	3 351 723	3 419 940	3 431 616
perearsti vastuvõttud	4 197 365	4 169 818	4 251 163	4 337 686	4 352 495
vastuvõtte eriarsti ravijuhu kohta	2.607	2.538	2.544	2.544	2.544
eriarsti vastuvõtte ravijuhu kohta	1.154	1.135	1.121	1.121	1.121
perearsti vastuvõtte eriarsti ravijuhu kohta	1.453	1.403	1.422	1.422	1.422

Aastatel 2013-2015 on haigekassa eelarvest rahastatud THT osas kasvanud nii arsti vastuvõttude arv kui ka vastuvõttude arv kindlustatu kohta, sealjuures kindlustatute arv on vähenenud. Perearsti vastuvõttud moodustavad 56% arsti vastuvõttudest.

Joonis 8. Arsti vastuvõttude arv elaniku kohta 2013. aastal

(Source: OECD Health Statistics 2015, <http://dx.doi.org/10.1787/health-data-en.>)

Joonis 9. Vastuvõtude arv arsti kohta 2013. aastal

(Source: OECD Health Statistics 2015, <http://dx.doi.org/10.1787/health-data-en.>)

Võrdluses 2015. aasta OECD raportis toodud 2013 andmetega on Eestis osutatud arsti vastuvõtte elaniku kohta vähesel määral madalam (erinevus 33 riigi keskmisest -3,5%). Võrreldes naaberriikidega osutati elaniku kohta enam arsti vastuvõtte Leedus ja vähem arsti vastuvõtte Lätis, Islandil, Norras, Rootsis ja Soomes.

Tabel 4. Arsti vastuvõtude arv ühe elaniku kohta, võrdlus lähiriikidega

(Source: OECD Health Statistics 2015, <http://dx.doi.org/10.1787/health-data-en.>)

2013	Arsti vastuvõtte elaniku kohta	Erinevus OECD33-st	Erinevus Eestist
OECD33	6.6		3.6%
Leedu	8.1	22.2%	26.6%
Eesti	6.4	-3.5%	
Läti	6.2	-6.5%	-3.1%
Island	6.0	-9.5%	-6.3%
Norra	4.2	-36.6%	-34.4%
Rootsi	2.9	-56.3%	-54.7%
Soome	2.6	-60.8%	-59.4%

Võimalik arsti ressursi täiendav vajadus või kokkuhoid on prognoositud aastaks 2017 eeldusel, kui Eestis osutatakse vastuvõtte arstide poolt sarnaselt OECD33 keskmisega või naaberriigi keskmisega.

Tabel 5. Arsti vastuvõtude muutuse prognoos aastaks 2017

Arsti vastuvõtude prognoos 2017 Praxise rahvastiku tasemel ja 2013 võrdluse näitaja	vastuvõtte elaniku kohta	Praxise mudelis rahvastiku arv	arsti vastuvõtte	arsti ressursi muutuse %
Eesti 2013 tasemel	6.4	1 301 843	8 331 795	x
OECD33 tasemel (2013)	6.6	1 301 843	8 630 334	3.6%
Läti 2013 tasemel	6.2	1 301 843	8 071 427	-3.1%
Soome 2013 tasemel	2.6	1 301 843	3 384 792	-59.4%

Tabel 6. Arsti vastuvõttude prognoos ja ressursi muutus aastaks 2017

Arsti vastuvõttude prognoos 2017 nõudluses ja võrdluse näitaja	arsti ressursi muutuse %	arsti vastuvõtte	arsti ressursi muutus
2017 nõudluses	x	7 883 173	x
THT 4a prognoosis 2017		7 784 110	
ravijärjekord üle lubatud ooteaja		99 063	
OECD33 tasemel (2013)	3.6%	8 165 637	282 464
Läti 2013 tasemel	-3.1%	7 636 824	-246 349
Soome 2013 tasemel	-59.4%	3 202 539	-4 680 634

Arsti vastuvõttude osas ei ole lisatud muutust 2017 THT nõudluse andmetesse, sest kuigi esineb erinevus vähesel määral OECD keskmisest, on võrreldes põhjamaadega erinevus vastupidine ning oluliselt suurem.

Arvestades kahe asjaoluga, et OECD raporti andmetel on Eestis perearstide osakaal arstidest 2% võrra madalam OECD keskmisest ning Eestis tasutakse perearsti visiitide eest pearaha põhiselt, on 2017. aasta nõudluse hindamisel täiendav ambulatoorsn ravivajadus OECD-ga võrdlusest jäetud lisamata eriarstiabi osas. Eelduseks on, et arsti vastuvõttude erinevusest tulenev lisavajadus lisandub sel juhul perearsti vastuvõttude hulka ning on rahastatav pearaha põhiselt.

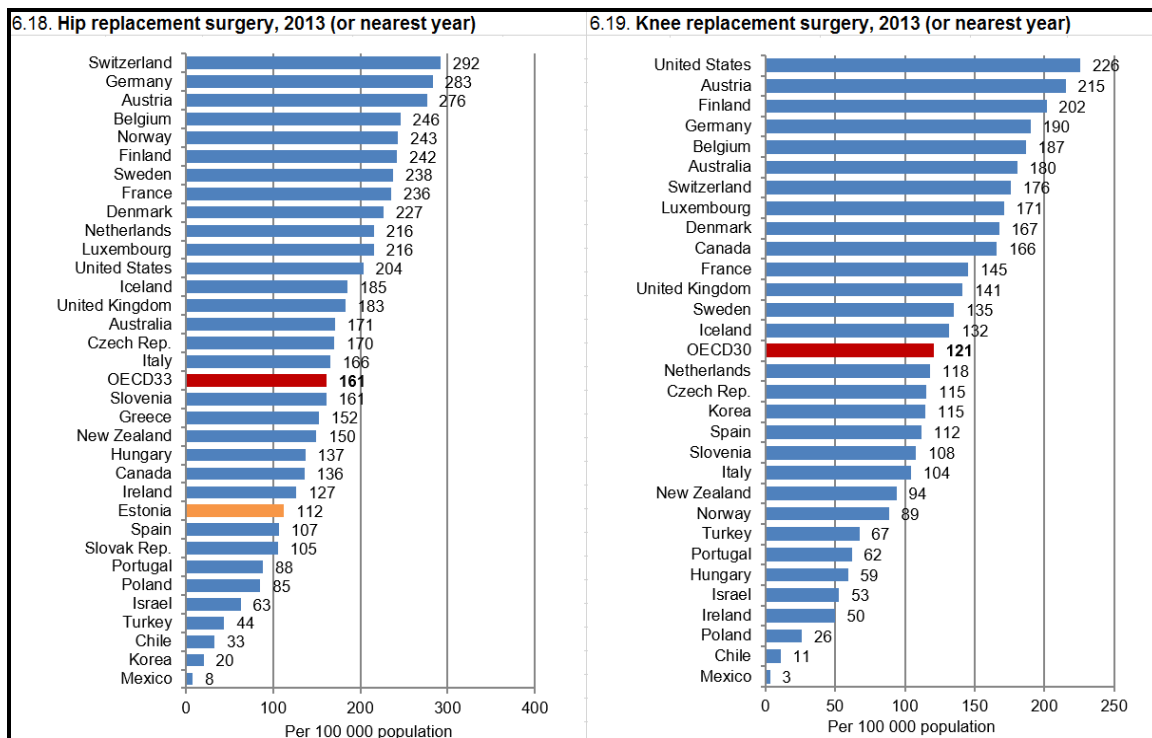
2017. aastaks hinnatavas nõudluses ei ole arvestatud muutuseid vastuvõttude osas OECD keskmisele või lähiriikide tasemele. Liikumine peaks tulevikus:

- suurendama õdede ressursi mahtu teenuste osutamisel
- suurendama perearsti vastuvõttude osakaalu
- vähendama kulusid (suureneb perearsti osakaal ja õdede osakaal teenuste osutamisel, eriarsti ressurss on kallim)

2. Raviteenuste andmed

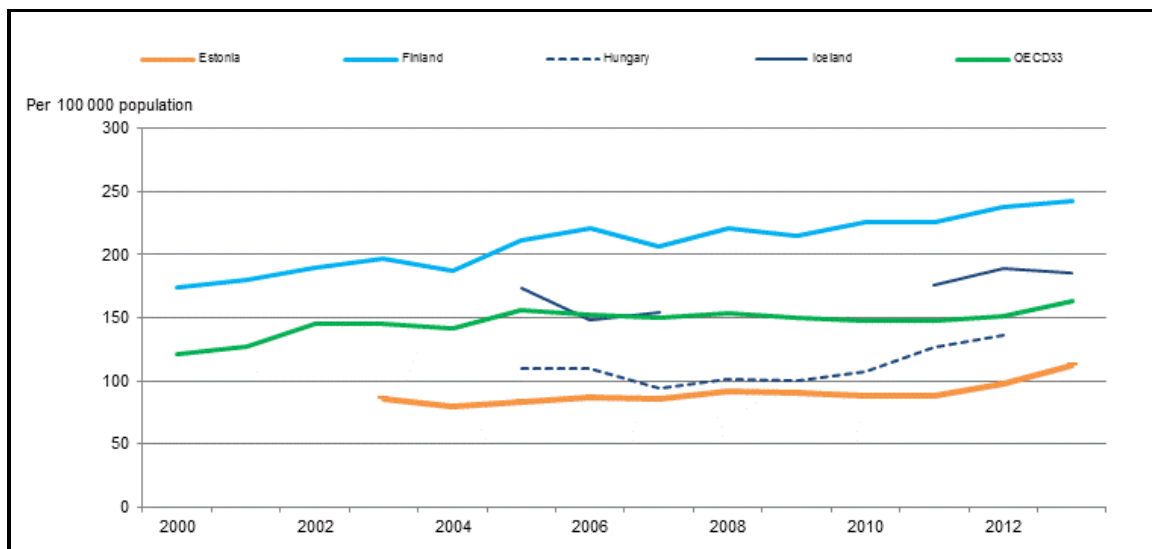
Puusa- ja põlveproteesid

Võrreldud on OECD 2015 aruandes toodud näitajaid suurte liigeste proteesimisel 2013.aastal. Võrreldav näitaja on toodud juhtude arvuna 100 000 elaniku kohta riikide lõikes. OECD aruanne ei sisalda Eesti kohta andmeid põlveliigese proteesimise osas. Eesti kindlustatute kasutuse ja THT 4a prognoosi näitaja leidmisel on arvestatud lisaks endoproteesimise andmetele ka suurte liigeste poolproteeside (viide OECD aruandele¹) kasutuse andmeid (osakaal ca 13%). Näitaja on võrdluses esitatud 100 000 elaniku kohta. Arvestatud on Eesti näitaja arvutamisel elanike arvu mitte kindlustatute arvu, kuna peamine vajadus esineb üle 60 aastaste seas ning prognoosimudelil on 65 ja vanemate osas arvestatud elanikud kindlustatutena.

Joonis 10. Puusa- ja põlveliigeste proteesimiste arv 100 000 elaniku kohta 2013. aastal

(Source: OECD Health Statistics 2015, <http://dx.doi.org/10.1787/health-data-en>.)

Joonis 11. Puusaliigeste proteesimiste trend aastatel 2000-2013

(Source: OECD Health Statistics 2015, <http://dx.doi.org/10.1787/health-data-en>.)

Tabel 7. Endoproteesimiste võrdlus haigekassa THT 4a prognoosis 2012-2020 ja OECD 2015 raporti andmetel 2013 riikide keskmisega.

aasta	võrdlusbaas	100 000 elaniku kohta			ravijuhud		rahalisel mahus 2016 hindades
		puusaliigese endoproteesimised	põlvelligese endoproteesimised	kokku suurte liigete proteesimised	rahastamata vajadus OECD 2013.a. keskmisel tasemel	rahastamata vajaduse osakaal	
2013	OECD33 või 30	161.2	120.6	281.8			
2013	Eesti	112.4					
2012	Ravikindlustuse andmekogu			246.5	468	12.5%	
2013	Ravikindlustuse andmekogu			255.0	353	9.5%	
2014	Ravikindlustuse andmekogu			261.8	263	7.1%	
2015	Ravikindlustuse andmekogu			266.7	198	5.4%	
2016	2016 eelarve täitmise prognoos			255.8	340	9.2%	1 423 434
2017	THT 4a prognoos			258.3	306	8.3%	1 281 309
2018	THT 4a prognoos			260.5	276	7.6%	1 155 662
2019	THT 4a prognoos			263.0	242	6.7%	1 017 674
2020	THT 4a prognoos			265.9	204	5.6%	858 472

Arvestatud väljendamata nõudluseks 2017.aastal (VT54 VTD1) on 306 ravijuhtu summas 1 281 309€ eeldusel, et 13% suurte liigete proteesimisest moodustavad poolproteesid. Keskmise võrdlusest hinnatud täiendav vajadus juhtude osas on jaotatud vanusrühmiti ning iga vanusrühma osas on arvestatud selle vanusrühma keskmise maksumusega.

Tabel 8. Endoproteesimise hinnatud täiendav vajadus 2017. aastal vanusrühma lõikes.

vanuse tunnus	RJKM 2016	RJ 2017	Summa 2017
10-19	4 333	0	0
20-29	4 716	1	4 716
30-39	3 961	2	7 921
40-49	4 007	12	48 088
50-59	4 138	53	219 294
60-69	4 182	106	443 248
70-79	4 199	101	424 143
80+	4 319	31	133 899
Kokku	4 187	306	1 281 309

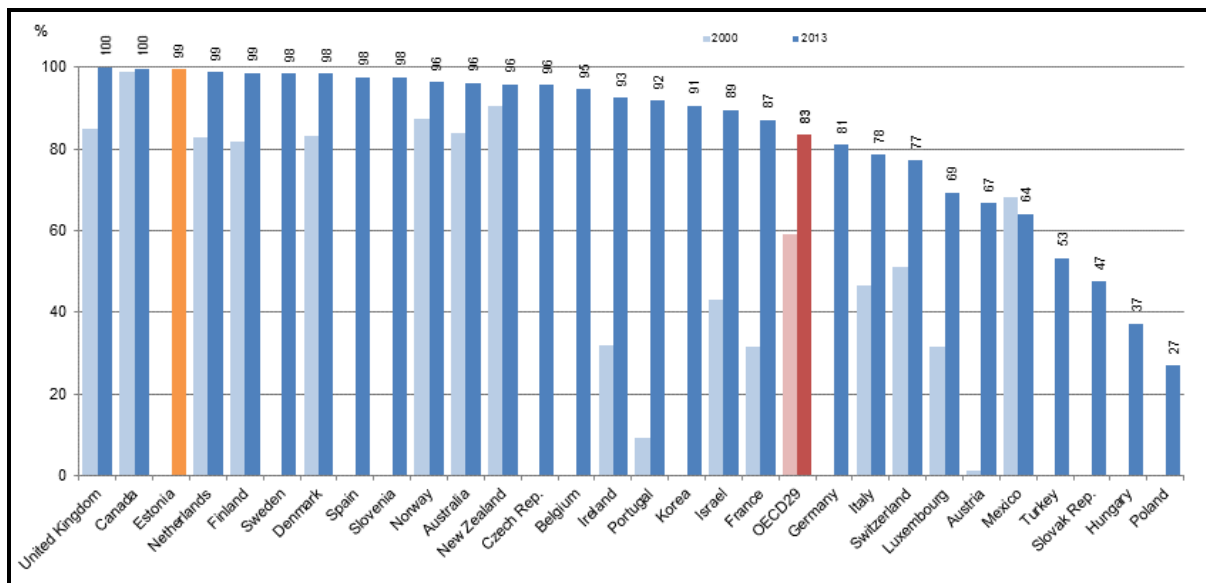
Ambulatoorsed operatsioonid (päevaravi)

Eestis tehakse katarakti operatsioonidest 99% ambulatoorselt (päevaravis) ja 1% juhtudest toimub hospitaliseerimine. 2013.aastal oli OECD23 keskmine näitaja 83%.

Katarakti operatsioonide arvu võrdlus on võetud EUROSTAT-ist.

(EUROSTAT) http://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/index.php/Surgical_operations_and_procedures_statistics

Cataract surgery (ICD-9-CM codes 13.1–13.8), the extraction of the lens from an eye, was conducted 3.5 million times in 26 of the EU Member States (no data for Greece and Portugal), making this the most common of the surgical operations and procedures presented in this article. In Hungary, Belgium, France (all 2012 data), Estonia, Austria and Sweden, cataract surgery was performed 1.0 thousand times or more per 100 000 inhabitants in 2013. By contrast, cataract surgery was performed fewer than 200 times per 100 000 inhabitants in Cyprus, Italy and Latvia (in-patients only); this was also the case in Switzerland (in-patients only)

Joonis 12. Ambulatoorse käsitlesega katarakti operatsioonide osakaal 2013. aastal

(Source: OECD Health Statistics 2015, <http://dx.doi.org/10.1787/health-data-en.>)

Võrreldes EUROSTAT andmetel katarakti operatsioonide arvu 100 000 elaniku kohta riikide lõikes, on Eesti näitaja 2013.aastal kõrgemate seas (1112,4). Suurem on näitaja vaid Lihtensteinis, Rootsis (1159,2) ja Austrias. Madalam on vastav näitaja lähiriikidest Soomes (963,2) ja Leedus (520,6). Läti kohta esitatud andmed sisaldavad vaid hospitaliseeritud patsientide andmeid ja ei ole võrreldavad.

Tabel 9. Valikulised kirurgilised operatsioonid ja protseduurid haiglates 2013. aastal

(Source: Eurostat, online data codes: hlth_co_proc2 and demo_pjan)

Health						
Surgical operations and procedures						
Table 1: Surgical operations and procedures performed in hospitals — selected procedures group 1, 2013						
(per 100 000 inhabitants)						
	Evacuation of subdural haematoma and intracranial haemorrhage	Extirpation, excision and destruction of intracranial lesion	Thyroidectomy	Cataract surgery (*)	Cochlear implantation	Tonsillectomy
Belgium (*)				1 092.1		238.8
Bulgaria				391.8		73.3
Czech Republic				968.0		
Denmark	16.1	20.9	40.4	940.7	6.0	86.3
Germany				960.7		174.1
Estonia (*)			34.7	1 112.4		
Ireland	5.5	10.3	19.3	218.7	2.3	96.7
Greece (*)						139.3
Spain	7.9	14.3	46.6	655.1	2.0	65.0
France (*)				1 110.8		106.9
Croatia	17.0	19.4	58.5	503.4	3.1	127.8
Italy	9.3	16.1	65.4	154.1	1.8	64.4
Cyprus	0.9	1.7	42.1	180.4	0.5	64.5
Latvia				102.5		
Lithuania	12.8	23.5	54.5	520.6	0.5	136.4
Luxembourg	9.6	19.0	61.5	862.2		180.4
Hungary (*)				996.9		131.8
Malta	6.4	8.0	48.2	622.9	1.4	97.3
Netherlands (*)	2.8	16.4	15.6	845.6	3.1	241.7
Austria			110.1	1 158.6	3.6	101.6
Poland	0.8	12.3	46.8	379.9	1.6	72.1
Portugal						
Romania	4.3	38.9	32.4	328.1	0.5	110.7
Slovenia	5.4	17.2	28.4	870.3	1.5	71.6
Slovakia (*)	10.5			215.0		44.2
Finland	25.4	21.2	39.7	963.2	2.4	228.6
Sweden	16.7	18.6	32.3	1 159.2	3.5	138.4
United Kingdom	6.3	9.5	20.8	683.5	2.0	98.2
Iceland (*)	11.1	18.8	29.7		0.9	20.1
Liechtenstein	0.0	0.0	0.0	3 436.7	0.0	29.7
Norway	14.6	18.5	30.4	371.2	2.9	221.3
Switzerland (*)	22.4	22.5	44.5	60.7	2.2	102.9
FYR of Macedonia	9.3	0.7	10.0	285.2	0.2	84.3
Turkey (*)				390.7		118.0

(*) Belgium, Bulgaria, Denmark, Italy, Cyprus, Hungary, the Netherlands, Austria, Poland, Romania, Slovakia, Sweden: excluding out-patients. Latvia and Switzerland: in-patients only.
(*) 2012.
(*) Cataract surgery: definition differs for in-patients.
(*) 2010.
(*) In-patients only.
(*) Evacuation of subdural haematoma and intracranial haemorrhage: in-patients only. Tonsillectomy: day-patients only.
Source: Eurostat (online data codes: hlth_co_proc2 and demo_pjan)

Järgnevalt on toodud võrdlus katarakti operatsioonide arvule 100 000 elaniku kohta haigekassa THT 4 aasta prognoosis 2012-2020 ja EUROSTAT andmetel 2013 näitajale riikide lõikes.

Tabel 10. Katarakti operatsioonide arv 2012-2015, prognoos 2016-2020, võrdlus EUROSTAT andmetega

aasta	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Haigekassa eelarve kasutuse ja 4a THT prognoosis kataraktide arv	11 621	12 205	12 493	11 510	11 238	11 373	11 481	11 563	11 675
Haigekassa eelarve kasutuse kataraktide arv 100 000 elaniku kohta	876.9	924.5	949.5	877.6	860.0	873.6	885.6	895.9	908.9
Haigekassa eelarve kasutuse kataraktide arv 100 000 kindlustatu kohta	939.4	992.5	1 019.9	937.9	913.2	927.0	939.0	949.2	962.3
Muul rahastusel osutatud kataraktide arv 100 000 elaniku kohta		187.9							
andmed EUROSTAT 2015:									
Rootsi		1 159.2							
Austria		1 158.6							
Eesti		1 112.4							
Prantsusmaa		1 110.8							
Belgia		1 092.1							
Ungari		996.9							
Tšehhi		968.0							
Soome		963.2							
Saksamaa		960.7							
Taani		940.7							
Sloveenia		870.3							
Luksemburg		862.2							
Holland		845.6							
UK		683.5							
Hispaania		655.1							
Malta		622.9							
Leedu		520.6							
Horvaatia		503.4							

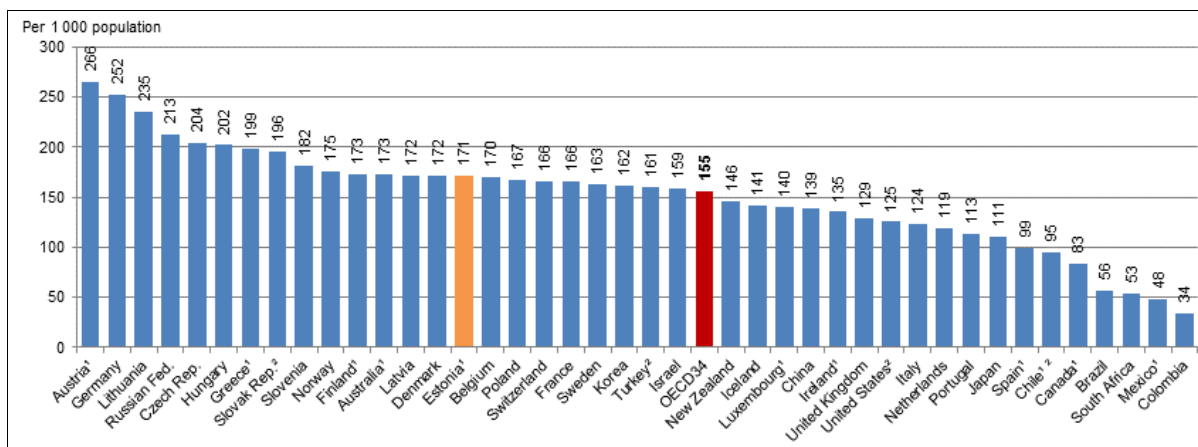
Eesti näitaja arvutamisel on arvestatud elanike arvuga, mitte kindlustatute arvuga, kuna peamine vajadus esineb üle 60 aastaste seas ning prognoosimudelil on 65 ja vanemate osas arvestatud elanikud kõik kindlustatutena.

Hospitaliseerimised

ALOS – haiglasviibimise keskmine pikkus

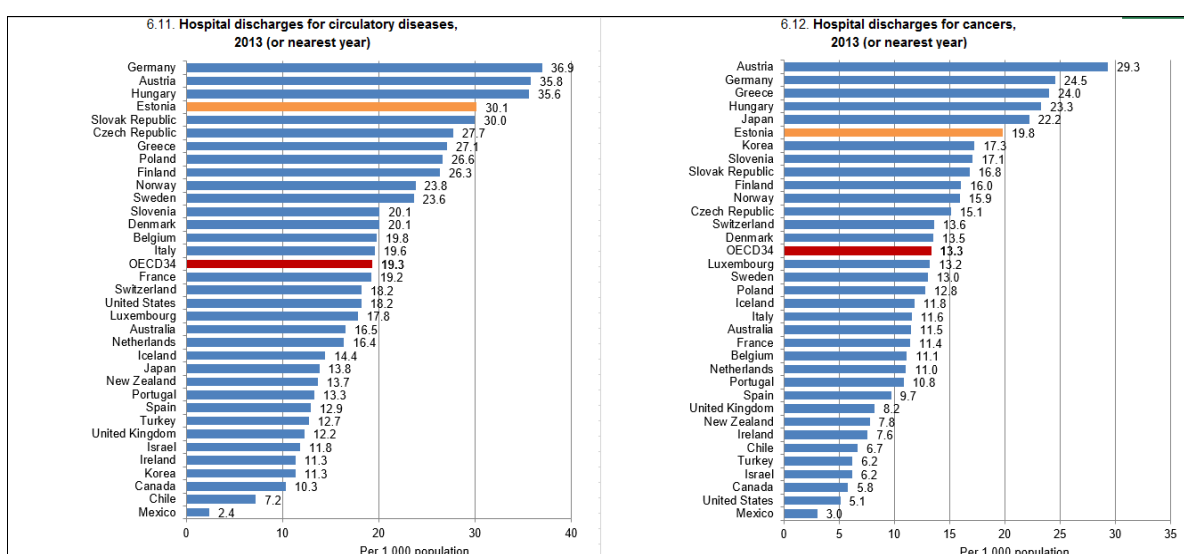
2015.a. OECD raportis on esitatud võrdlus 2013. aasta hospitaliseerimiste kohta. Andmetes on erinevalt Ravikindlustuse Andmekogus esitatud ravipäevade arvule arvestatud kõiki haiglaravil viibitud päevade arvu. Andmete võrdlemiseks on haigekassa kasutuse andmete ravipäevadele lisatud iga juhu kohta 1 ravipäev⁽²⁾ (THT tasustamise põhimõtetes liidetakse 1 ja viimane päev rahastamisel).

OECD võrdluses ei ole osade riikide andmetes tervelt sündinud lapse haigusravi juhtusid ja voodipäevasid arvestatud (Austraalia, Austria, Kanada, Tšiili, Eesti, Soome, Kreeka, Iirimaa, Luksemburg, Mehhiko, Hispaania)¹. Järgnevalt on tehtud võrdlus kahel erineval meetodil: OECD keskmise kasutuse tasemel haiglaravi koos sündinud lastega ja haiglaravi ilma sündinud lasteta.

Joonis 13. Hospitaliseerimiste arv 1000 elaniku kohta 2013. aastal

(Source: OECD Health Statistics 2015, <http://dx.doi.org/10.1787/health-data-en>.)

Joonis 14. Hospitaliseerimiste arv veresoonkonnahaiguste (6.11.) ja vähiravi (6.12.) korral 1000 elaniku kohta 2013. aastal

(Source: OECD Health Statistics 2015, <http://dx.doi.org/10.1787/health-data-en>.)

Hospitaliseerimiste arvu ja ALOS-e võrdlust tuleb keskmiste võrdlemisel koos vaadelda.

Tabel 11. Hospitaliseerimiste arv 2013-2015

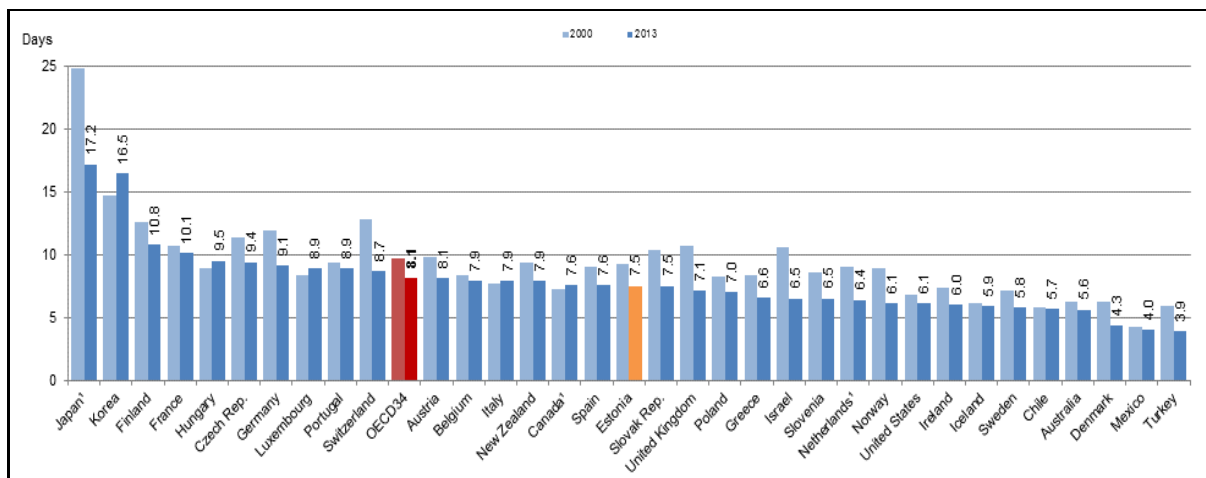
hospitaliseerimised		hospitaliseerimisi 1 000 kindlustatu kohta			hospitaliseerimiste arv		
		2013	2014	2015	2013	2014	2015
OECD34 võrdluseks	haiglaravi koos sündinud lastega¹	182.4	180.9	178.1	240 744	238 036	233 602
	sündinud laste ravi ema arvel ¹	10.9	10.8	10.7	14 371	14 238	14 065
tegelik kasutus Eestis	Eesti 2013 tasemel	171.5	170.1	167.4	226 373	223 799	219 537
	muu rahastuse raames (sh mittekindlustatud)	10.7	10.7	10.7	14 129	14 082	14 036
	haiglaravi ilma saatva terve isiku juhuta	160.8	159.4	156.7	212 244	209 717	205 501
	sh terve isik saadab haiget isikut	14.9	14.8	14.7	19 695	19 491	19 280
	eriarstiabi statsionaarsed juhud	175.7	174.2	171.4	231 939	229 208	224 781
kasutuse muutus Eestis OECD 2013 keskmisel tasemel	haiglaravi koos sündinud lastega¹	155.5	155.5	155.5	205 282	204 595	203 934
	sündinud laste ravi ema arvel ¹	10.9	10.8	10.7	14 371	14 238	14 065
	haiglaravi ilma sündinud lasteta ¹	144.6	144.7	144.8	190 911	190 357	189 869
	muu rahastuse raames (sh mittekindlustatud)	10.7	10.7	10.7	14 129	14 082	14 036
	haiglaravi ilma saatva terve isiku juhuta ¹	133.9	134.0	134.1	176 782	176 276	175 833
	sh terve isik saadab haiget isikut (osak) ¹	11.4	11.4	11.5	15 011	14 990	15 082
	eriarstiabi statsionaarsed juhud ¹	145.3	145.4	145.6	191 793	191 266	190 914

kasutuse muutus Eestis OECD 2013 keskmisel tasemel	haiglaravi ilma sündinud lasteta¹	155.5	155.5	155.5	205 287	204 601	203 939
	muu rahastuse raames (sh mittekindlustatud)	10.7	10.7	10.7	14 129	14 082	14 036
	haiglaravi ilma saatva terve isiku juhuta	144.8	144.8	144.8	191 158	190 519	189 903
	sh terve isik saadab haiget isikut (osak)	12.3	12.3	12.4	16 232	16 201	16 288
	eriarstiabi statsionaarsed juhud	157.1	157.1	157.2	207 390	206 720	206 191
erinevus võrreldes OECD34 keskmisega 2013	eriarstiabi statsionaarsed juhud				-10.6%	-9.8%	-8.3%
	sh terve isik saadab haiget isikut				-17.6%	-16.9%	-15.5%

ALOS-e keskmise pikkuse võrdlemiseks on vajalik arvestada näitajat haiglaravil viibimise kohta. Arvestatud on ravipäevade arvu 1000 elaniku kohta.

Tabel 12. Haiglaravipäevade arv 2013-2015

haiglaravipäevad		ravipäevi 1000 elaniku kohta			ravipäevad		
		2013	2014	2015	2013	2014	2015
OECD34 võrdluseks	haiglaravi koos sündinud lastega¹	1 271	1 254	1 237	1 678 474	1 650 278	1 622 243
	sündinud laste ravi ema arvel ¹	33	32	32	43 114	42 714	42 195
tegelik kasutus Eestis	Eesti 2013 tasemel	1 286	1 222	1 205	1 635 361	1 607 564	1 580 048
	muu rahastuse raames (sh mittekindlustatud)	80	80	80	105 967	105 612	105 271
	haiglaravi ilma saatva terve isiku juhuta	1 158	1 142	1 124	1 529 394	1 501 952	1 474 777
	sh terve isik saadab haiget isikut ²	67	63	61	87 824	82 461	80 072
	eriarstiabi statsionaarsed juhud²	1 225	1 204	1 186	1 617 218	1 584 413	1 554 849
kasutuse muutus Eestis OECD 2013 keskmisel tasemel	haiglaravi koos sündinud lastega¹	1 266	1 266	1 266	1 671 235	1 665 646	1 660 261
	sündinud laste ravi ema arvel ¹	33	32	32	43 114	42 714	42 195
	haiglaravi ilma sündinud lasteta ¹	1 233	1 233	1 234	1 628 122	1 622 933	1 618 066
	muu rahastuse raames (sh mittekindlustatud)	80	80	80	105 967	105 612	105 271
	haiglaravi ilma saatva terve isiku juhuta ¹	1 153	1 153	1 153	1 522 155	1 517 321	1 512 795
	sh terve isik saadab haiget isikut (osak) ¹	67	63	61	87 824	82 461	80 072
kasutuse muutus Eestis OECD 2013 keskmisel tasemel	eriarstiabi statsionaarsed juhud¹	1 220	1 216	1 215	1 609 979	1 599 782	1 592 867
	haiglaravi ilma sündinud lasteta¹	1 266	1 266	1 266	1 671 235	1 665 646	1 660 261
	muu rahastuse raames (sh mittekindlustatud)	80	80	80	105 967	105 612	105 271
	haiglaravi ilma saatva terve isiku juhuta	1 186	1 186	1 186	1 565 269	1 560 034	1 554 990
	sh terve isik saadab haiget isikut (osak)	68	65	64	89 884	85 650	84 427
erinevus võrreldes OECD34 keskmisega 2013	eriarstiabi statsionaarsed juhud				2.3%	3.9%	5.4%
	sh terve isik saadab haiget isikut				2.3%	3.9%	5.4%

Joonis 15. Haiglaravil viibimise keskmine pikkus päevades 2013. aastal

(Source: OECD Health Statistics 2015, <http://dx.doi.org/10.1787/health-data-en.>)

2013. aastal oli Eesti keskmine ALOS võrreldes OECD34 keskmisega -8% lühem ja hospitaliseerimiste arv oli kõrgem +10%. Seega hospitaliseeritakse Eestis sagedamini kuid haiglaravil ollakse lühemat aega. Haiglaravil viibimise aeg päevades aastas keskmiselt 1000 elaniku kohta on 2% võrra madalam OECD keskmisest ja seda ilma sündinud laste juhtudeta.

Tabel 13. Haiglaravil viibimise aeg päevades 2013-2015

ALOS		2013	2014	2015
OECD34 võrdluseks	haiglaravi koos sündinud lastega¹	6.97	6.93	6.94
	sündinud laste ravi ema arvel ¹	3.00	3.00	3.00
tegelik kasutus Eestis	Eesti 2013 tasemel	7.22	7.18	7.20
	muu rahastuse raames (sh mittekindlustatud)	7.50	7.50	7.50
	haiglaravi ilma saatva terve isiku juhuta	7.21	7.16	7.18

	sh terve isik saadab haiget isikut ²	4.46	4.23	4.15
	eriarstiabi statsionaarsed juhud²	6.97	6.91	6.92
kasutuse muutus Eestis OECD 2013 keskmisel tasemel	haiglaravi koos sündinud lastega¹	8.14	8.14	8.14
	sündinud laste ravi emal arvel ¹	3.00	3.00	3.00
	haiglaravi ilma sündinud lasteta ¹	8.53	8.53	8.52
	muu rahastuse raames (sh mittekindlustatud)	7.50	7.50	7.50
	haiglaravi ilma saatva terve isiku juhuta ¹	8.61	8.61	8.60
	sh terve isik saadab haiget isikut (osak) ¹	5.85	5.50	5.31
	eriarstiabi statsionaarsed juhud ¹	8.39	8.36	8.34
kasutuse muutus Eestis OECD 2013 keskmisel tasemel	haiglaravi ilma sündinud lasteta¹	8.14	8.14	8.14
	muu rahastuse raames (sh mittekindlustatud)	7.50	7.50	7.50
	haiglaravi ilma saatva terve isiku juhuta	8.19	8.19	8.19
	sh terve isik saadab haiget isikut (osak)	5.54	5.29	5.18
	eriarstiabi statsionaarsed juhud	7.98	7.96	7.95
erinevus võrreldes OECD34 keskmisega 2013	eriarstiabi statsionaarsed juhud	14.5%	15.2%	14.9%
	sh terve isik saadab haiget isikut	24.2%	25.0%	24.8%

2016 eelarve prognoosis ja 2017 hinnatud nõudluses arvestatud statsionaarsete ravijuhtude erinevus OECD keskmisest sarnaselt Eestis esitatud juhu käsitlusele¹. Tervelt sündinud laste haiglaravi juhtude lisamisel keskmise hospitaliseerimise ja ALOS-e arvestusse väheneks vajadus ravijuhtude osas -7,7% ja ravipäevade osas -2,7%.

Tabel 14. Hospitaliseerimiste arvu prognoos 2016-2017

hospitaliseerimiste arv		2016 eelarve prognoos	2017 hinnatud nõudlus	2016 eelarve prognoos	2017 hinnatud nõudlus
THT 4a prognoosis	eriarstiabi statsionaarsed juhud	173.7	173.0	226 947	225 184
	sh terve isik saadab haiget isikut	15.1	14.9	19 784	19 414
OECD34 2013 keskmisel tasemel	eriarstiabi statsionaarsed juhud	157.2	157.2	205 451	204 672
	sh terve isik saadab haiget isikut	12.4	12.4	16 230	16 168
erinevus võrdlusest OECD34 keskmisega 2013	eriarstiabi statsionaarsed juhud	-16.4	-15.8	-21 496	-20 511
	sh terve isik saadab haiget isikut	-2.7	-2.5	-3 554	-3 246
erinevus %-na	eriarstiabi statsionaarsed juhud			-9.5%	-9.1%
	sh terve isik saadab haiget isikut			-18.0%	-16.7%

Tabel 15. Haiglaravipäevade arvu prognoos 2016-2017

haiglaravipäevad		2016 eelarve prognoos	2017 hinnatud nõudlus	2016 eelarve prognoos	2017 hinnatud nõudlus
THT 4a prognoosis	eriarstiabi statsionaarsed juhud	1 201	1 196	1 569 832	1 557 634
	sh terve isik saadab haiget isikut	64	63	84 148	82 575
OECD34 2013 keskmisel tasemel	eriarstiabi statsionaarsed juhud			1 632 500	1 625 803
	sh terve isik saadab haiget isikut			83 431	82 831
erinevus võrdlusest OECD34 keskmisega 2013	eriarstiabi statsionaarsed juhud			62 668	68 168
	sh terve isik saadab haiget isikut			-717	256
erinevus %-na	eriarstiabi statsionaarsed juhud			4.0%	4.4%
	sh terve isik saadab haiget isikut			-0.9%	0.3%

Tabel 16. Keskmise haiglaravil viibimise prognoos 2016 ja hinnatud nõudlus 2017

ALOS		2016 eelarve prognoos	2017 hinnatud nõudlus
THT 4a prognoosis	eriarstiabi statsionaarsed juhud	6.92	6.92
	sh terve isik saadab haiget isikut	4.25	4.25
OECD34 2013 keskmisel tasemel	eriarstiabi statsionaarsed juhud	7.95	7.94
	sh terve isik saadab haiget isikut	5.14	5.12
erinevus võrdlusest OECD34 keskmisega 2013	eriarstiabi statsionaarsed juhud	1.03	1.03
	sh terve isik saadab haiget isikut	0.89	0.87

erinevus %-na	eriarstiabi statsionaarsed juhud	14.9%	14.8%
	sh terve isik saadab haiget isikut	20.9%	20.4%

Lisades 2017 nõudluse hindamise osas võrdlusesse eelnevalt hinnatud statsionaarse ravijärjekorraga ning endoproteesimisega seotud ravijuhud ja ravipäevad ⁽³⁾, on hinnanguliselt 2017 nõudlus OECD keskmisest ravijuhtude osas suurem +10% (23 636 RJ) ja ALOS osas madalam -15% (-1,02 rp) ehk ravipäevade osas väiksem -2,9% (-45 552 ravipäeva).

Tabel 17. Korregeeritud hospitaliseerimiste arvu prognoos 2016 ning hinnatud nõudlus 2017

hospitaliseerimiste arv		2016 eelarve prognoos	2017 hinnatud nõudlus	2016 eelarve prognoos	2017 hinnatud nõudlus
THT 4a prognoosis	eriarstiabi statsionaarsed juhud ³	173.7	175.4	226 947	228 309
	sh terve isik saadab haiget isikut	15.1	14.9	19 784	19 414
OECD34 2013 keskmisel tasemel	eriarstiabi statsionaarsed juhud ³	157.2	157.2	205 451	204 672
	sh terve isik saadab haiget isikut	12.4	12.4	16 230	16 168
erinevus võrdlusest OECD34 keskmisega 2013	eriarstiabi statsionaarsed juhud³	-16.4	-18.2	-21 496	-23 636
	sh terve isik saadab haiget isikut	-2.7	-2.5	-3 554	-3 246
erinevus %-na	eriarstiabi statsionaarsed juhud ³			-9.5%	-10.4%
	sh terve isik saadab haiget isikut			-18.0%	-16.7%

Tabel 18. Korregeeritud haiglaravipäevade arvu prognoos 2016 ning hinnatud nõudlus 2017

haiglaravipäevad		2016 eelarve prognoos	2017 hinnatud nõudlus	2016 eelarve prognoos	2017 hinnatud nõudlus
THT 4a prognoosis	eriarstiabi statsionaarsed juhud ³	1 201	1 214	1 569 832	1 580 250
	sh terve isik saadab haiget isikut	64	63	84 148	82 575
OECD34 2013 keskmisel tasemel	eriarstiabi statsionaarsed juhud ³			1 632 500	1 625 803
	sh terve isik saadab haiget isikut			83 431	82 831
erinevus võrdlusest OECD34 keskmisega 2013	eriarstiabi statsionaarsed juhud³			62 668	45 552
	sh terve isik saadab haiget isikut			-717	256
erinevus %-na	eriarstiabi statsionaarsed juhud ³			4.0%	2.9%
	sh terve isik saadab haiget isikut			-0.9%	0.3%

Tabel 19. Korregeeritud keskmise haiglaravil viibimise prognoos 2016 ning hinnatud nõudlus 2017

ALOS		2016 eelarve prognoos	2017 hinnatud nõudlus
THT 4a prognoosis	eriarstiabi statsionaarsed juhud ³	6.92	6.92
	sh terve isik saadab haiget isikut	4.25	4.25
OECD34 2013 keskmisel tasemel	eriarstiabi statsionaarsed juhud ³	7.95	7.94
	sh terve isik saadab haiget isikut	5.14	5.12
erinevus võrdlusest OECD34 keskmisega 2013	eriarstiabi statsionaarsed juhud³	1.03	1.02
	sh terve isik saadab haiget isikut	0.89	0.87
erinevus %-na	eriarstiabi statsionaarsed juhud ³	14.9%	14.8%
	sh terve isik saadab haiget isikut	20.9%	20.4%

Hinnatud 2017 nõudluse OECD tasemeni viimiseks on vähendatud statsionaarseid ravijuhtusid -23 636 võrra (sh terve isik saadab haiget isikut -3 246). Ravijuhuga kaasnev ravipäeva muutus aga suureneb hoopis sealjuures +45 552 ravipäeva võrra (sh terve isik saadab haiget isikut +256 ravipäeva). Prognoositud ravipäevade arvu suurenemisel on eeldatud, et see ei mõjuta ravijuhi keskmist maksumust (RJKM), sest korduvhospitaliseerimiste vältimisel (ravijuhtude arvu vähenemine) väheneb prognoositavalt erialapõhiselt tasustatavate voodipäevade arv ning suureneb järelravina tasustatavate voodipäevade arv.

2017. aasta eriarstiabi nõudluse hindamisel arvestatud erinevused OECD 2013. aasta kasutuse keskmisest

Võrdlusest OECD keskmisega on arvestatud statsionaarse eriarstiabi juhu muutust 2017 nõudluses järgmiselt:

Hospitaliseerimiste arv (**statsionaarsed ravijuhud**)

- Endoproteesimisest	+306
- Võrdlusest koos ravijärjekorra ja endoproteesimise andmetega	-23 636*
<i>Sh terve isik saadab haiget isikut (vanusrühm 20-39a)</i>	-3 246*

ALOS ehk hospitaliseerimise juhu keskmine pikkus (**statsionaarne ravikulu**)

- Endoproteesimisest	+1 281 309 €
----------------------	--------------

Voodipäeva keskmise hinna arvutamiseks on kasutatud vanusrühmas ja erialal voodipäeva maksumuse osakaalu kogu RJKM-st teenusepõhistes hindades (FFS) ilma lepingulise koefitsiendita 2016 I poolaastal.

Tabel 20. Hinnatud täiendav vajadus 2017 nõudluses vanusrühma ja eriala lõikes*

vanus	Eriarstiabi statsionaarne RJ muutus	sh terve isik saadab haiget isikut RJ muutus
0-9	-2 007	
10-19	-948	
20-29	-2 445	-1 130
30-39	-3 463	-1 676
40-49	-2 183	-440
50-59	-2 386	
60-69	-3 581	
70-79	-3 593	
80+	-3 030	
Kokku	-23 636	-3 246

*ei ole rakendatud 2017.aasta nõudluse hindamise tulemuses

Tabel 21. Endoproteesimise hinnatud täiendav vajadus 2017 vanusrühma lõikes.

vanus	RJKM 2016 piirhinnas	RJ 2017	Summa 2017
20-29	4 716	1	4 716
30-39	3 961	2	7 921
40-49	4 007	12	48 088
50-59	4 138	53	219 294
60-69	4 182	106	443 248
70-79	4 199	101	424 143
80+	4 319	31	133 899
Kokku	4 187	306	1 281 309